

Vilvoorde is een heel jonge stad en superdivers. Onderwijsschepen Jo De Ro wil die jongeren van alle windstreken via de scholen kansen en troeven voor het leven geven. Daar horen nieuwe scholen bij, maar ook veel pedagogische experimenten om te leren samenleven.

TEKST MARLIES VAN BOUWEL

BEELD DANIEL GEERAERTS

Maak jongeren sterk

Danser, choreograaf, schrijver en televisiepresentator Ish Ait Hamou, Rode Duivel Yannick Ferreira Carrasco, VRT-journaliste Danira Boukhriss Terkes-sidis en de jongste filosoof van België Othman El Hammouchi: alle vier zijn ze geboren en opgegroeid in Vilvoorde. 'In plaats van altijd terug te komen op die 25 jongens die naar Syrië zijn vertrokken en die twintig die geradicaliseerd zijn, moeten we ook kijken naar de jongeren die zich vanuit Vilvoorde positief lanceren,' zegt onderwijsschepen Jo De Ro die in dat verband de laatste schooldag het mooiste moment van elk schooljaar noemt. 'Dan mag ik de diploma's op de lagere stadsscholen uitreiken. Hiermee hebben die kinderen een stevige basis en dat is toch het ultieme doel van het stedelijke onderwijs, kinderen een goede start geven voor de rest van hun schoolcarrière en

Omdat kinderen een groot deel van hun tijd op school doorbrengen, wil hij goede scholen. Hij heeft ervoor tot in Brussel gelobbyd: 'En we hebben een regeling gekregen voor de hele regio, ook voor Brussel, Grimbergen en Machelen. Er was hier al dertig jaar niet meer in onderwijs geïnvesteerd, in geen enkele school, in geen enkel net. Nu is bijna elke school een bouwwerf, ik ben al naar tien eerstesteenleggingen geweest. Je moet niet alleen goede leerkrachten hebben, maar je moet ook les geven in toekomstgerichte gebouwen. Jonge mensen zet je niet in oude aftandse gebouwen waarin je jaren niet hebt geïnvesteerd.'

Jong en superdivers

26 procent van de Vilvoordenaren is jonger dan achttien, deze groep is de voorbije tien jaar met 24 procent

Jo De Ro: 'Op pedagogische vragen van coaching tot taalbaden allerhande zullen we ingaan, maar nooit op religieuze vragen. Alle directeurs van de Vilvoordse scholen zitten op die lijn, ook de inspecteur islamitische godsdienst.'

van hun leven. Dat zijn kinderen uit alle windstreken en hun ouders hopen oprecht dat hun kinderen het beter zullen hebben dan zij nu. Wij moeten kinderen een degelijke toekomst geven door kennis over te brengen, maar ook vaardigheden, sociale attitudes en het leren samenleven.'

aangegroeid. Al die jongeren, dat is een bron van rijkdom, maar jongeren kosten ook geld: 'Wie betaalt de schoolgebouwen? Tegen het einde van deze beleidsperiode zullen er 800 plaatsen bijgekomen zijn in de basisscholen, maar ook de sportclubs, de jeugdhuisen en bibliotheken moeten

groeien, daarvoor is er weinig aandacht in Vlaanderen, terwijl het een serieuze uitdaging vormt. Om te sporten bij een club sta je nu ook al op een wachtlijst. We doen grote inspanningen. Daarom hebben we nu ook het ROJM-jeugdhuis in Mechelen gecontracteerd om hier met een jongerencentrum van start te gaan,' vertelt Jo De Ro. Vilvoorde is ook een superdiverse stad, 44,9 procent is van allochtone origine, maar is dat bij de mensen boven de tachtig maar tien procent, bij de allerjongsten heeft meer dan zeventig pro-

Om in Vilvoorde bij een club te sporten sta je nu ook al op een wachtlijst. Daarom investeert het stadsbestuur in sportaccommodatie in de wijken.

cent een anderstalige achtergrond. In de kinderopvang en op de scholen ervaren ze die superdiversiteit het eerst. Wie twintig jaar geleden als leerkracht begon, heeft de leerlingenpopulatie zien veranderen. Jo De Ro geeft het gemeenteschooltje in deelgemeente Koningslo als voorbeeld, geen enkele ouder van de kinderen in de eerste kleuterklas is Nederlandstalig. Daarom heeft de schepen samen met de directeur, de leerkrachten en de ouders een nieuwe methode geïntroduceerd. De kinderen zitten er niet meer op

leeftijd, maar in de vier klassen zitten de vier leeftijden samen, zodat de jongste kindjes Nederlands leren van de ouders die in één moeite meer sociale vaardigheden krijgen. Evident is het niet: 'Als je zo'n experiment wilt realiseren, moet je doorzetten. Zo ben ik ook voor de huisbezoeken van de leerkrachten aan de kinderen voor het schooljaar begint. Sommigen zeggen dan dat de ouders gevaarlijk kunnen zijn en anderen denken dat die ouders zich bekeken zullen voelen. Maar zulke kleine ingrepen werken. Het is belang-

rijk dat een leerkracht weet hoe een kind is gehuisvest.'

Traumaverwerking

De bewindsploeg die sinds januari 2013 Vilvoorde leidt, heeft in de verkiezingsperiode zelf ook veel huisbezoeken gedaan. 'Maatschappelijk werkers of verplegers die bij de mensen thuis komen, weten wat er zich achter de façades afspeelt, wij sindsdien ook.' Die nieuwe ploeg zou het anders doen en zou Vilvoorde opnieuw onder de aandacht brengen, maar op een heel

andere manier dan waarop de wereld een maand later al de stad leerde kennen. Volgens een internationaal rapport van februari 2013 kwamen op dat moment procentueel de meeste buitenlandse Syriëstrijders uit Vilvoorde. 'En dat is nog altijd het geval, ook al is er al anderhalf jaar niemand meer vertrokken,' zegt Jo De Ro die de eerste lichting criminelen noemt en latere vertrekkers eerder idealisten, gefrustreerd omdat andere rampen in de wereld veel aandacht kregen, terwijl over Syrië amper werd bericht. Die jon-

van Zaventem en Brussel. 'Alle kinderen stellen dan vragen, van veel kinderen werken de ouders op de luchthaven. Om de spanningen tussen de geloofsgemeenschappen te milderen brengen we ze regelmatig samen. We hebben ook een optocht georganiseerd met alle levensbeschouwingen. Elk jaar stellen de geloofsgemeenschappen hun deur een keer open, zodat ze elkaar beter leren kennen. Want om te kunnen samenleven moet je elkaar kennen,' zegt Jo De Ro stellig. Hij herhaalt het een paar keer, als

fronteerd. Jo De Ro somt het op: 'Een grote achterstelling, een hoog aantal jongeren die zonder diploma de school verlaten, veel zittenblijvers en veel werkloosheid, net zoals Antwerpen, Gent of Mechelen, maar die krijgen als centrumstad per inwoner een veelvoud.' Meer dan 35 procent van de migrantenjongens in Vilvoorde verlaat de school zonder diploma. 'Er is veel werk in deze regio, maar niet voor ongeschoolden. Op de luchthaven moet je minstens drie talen kennen. Dertig jaar geleden werd je als ongeschoolde arbeider bij Delacre, Levis of Renault door de ploegbaas opgeleid. Nu zijn er meer arbeidsplaatsen dan in '98 toen Renault sloot, maar dat zijn banen bij mediabedrijven of op de administratieve hoofdzetels van bedrijven. Nu moet je na de middelbare school een vak kennen ofwel klaargestoomd zijn voor hogeschool of universiteit. Daar aan werken is langetermijnwerken.' Jo De Ro gelooft in dat werken in de diepte: 'Als je jongeren sterk maakt in het gezin, de school, de jeugdbeweging en de gemeenschap, dan staan ze sterker in het leven en hebben ze hun toekomst zelf in handen. We leven in een tijdsgewricht waarin het niet evident is op lange termijn te werken, maar gelukkig kun je in een gemeente zes jaar lang met dezelfde ploeg aan de slag.' Hij wordt opnieuw enthousiast: 'Je moet investeren in de stad, fierheid aan je mensen geven. We bouwen aan het kanaal een volledige nieuwe wijk met 2000 woningen. Er wordt in bijna alle schoolgebouwen geïnvesteerd en er wordt zelfs een nieuwe school gebouwd, een nieuwe sporthal. Investeren in de publieke ruimte trekt mensen aan die investeren in de private ruimte. Zo bouw je de toekomst van een stad op.' ■

Jo De Ro: 'Tegen het einde van deze beleidsperiode zullen er 800 plaatsen bijgekomen zijn in de basisscholen, maar ook de sportclubs, de jeugthuizen en bibliotheken moeten groeien, daarvoor is er weinig aandacht in Vlaanderen, terwijl het een serieuze uitdaging vormt.'

geren zaten dikwijls in het laatste of voorlaatste jaar, een paar vertrokken net voor het behalen van hun diploma. Jo De Ro: 'Dat betekent veel voor de achterblijvers, natuurlijk voor die gezinnen, maar ook voor die klassen, die leerkrachten, die sportcoaches. Iedereen kende wel iemand die vertrokken was. En de beelden zijn hard. Deze beelden en de overlijdens veroorzaken trauma's bij de familieleden, maar ook bij de burens, de vrienden. Leerkrachten moeten kunnen omgaan met de vraag waarom die jongeren vertrokken zijn. In de noordrand van Brussel zijn er veel langere wachtlijsten voor traumaverwerking dan elders in Vlaanderen. En bovendien weigeren de centra voor geestelijke gezondheid kinderen van ouders die geen Nederlands spreken.'

Vilvoorde heeft al drie jaar een radicaliseringsambtenaar, haar dienst werd uitgebreid met twee mensen uit de moslimgemeenschap. Ze werken hard aan preventie, samen met de politie, samen met de scholen. Ze hebben veel werk: na de Syriëstrijders volgden de aanslagen in Parijs en op 22 maart die

schepen of als directeur heb je een stevige ruggengraat nodig. Zo rijst bij bos- of skiklassen regelmatig de vraag voor een aparte gebedsruimte: 'Of ouders vragen of hun kinderen een gebedsmatje mogen meebrengen. Elke keer gaan we dan de discussie aan, want we kunnen het niet toestaan. Dat zou de basis van het officiële onderwijs onderuit halen. Het religieuze aspect komt aan bod in de levensbeschouwelijke vakken en in de privésfeer, voor de rest is de school een neutrale plaats waar iedereen aan de toekomst kan bouwen en actief kansen aangereikt krijgt. Op pedagogische vragen van coaching tot taalbadan allerhande zullen we ingaan, maar nooit op religieuze vragen. Alle directeurs van de Vilvoordse scholen zitten op die lijn, ook de inspecteur islamitische godsdienst.'

Centrumachtige stad

Vilvoorde is heel atypisch voor Vlaanderen. De stad is met 43.000 inwoners te klein om centrumstad te zijn, maar ze wordt wel met de uitdagingen en problemen van een grote stad gecon-

Marlies van Bouwel is hoofdredacteur van Lokaal